

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
71 0 P 159310 18 Rev
Banja Luka, 25.10.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Tanje Bundalo kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja tužitelja D.D. iz B., ..., koga zastupa punomoćnik B.S., advokat iz B., protiv tužene RS, koju zastupa zastupnik na osnovu zakona Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Banjaluka, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 159310 18 Gž 2 od 12.4.2018. godine, na sjednici održanoj dana 25.10.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 159310 18 Gž 2 od 12.4.2018. godine se preinačava u dijelu odluke o troškovima postupka, tako da se troškovi dosuđeni tuženoj snižavaju sa iznosa od 7.692,00 KM na iznos od 7.437,00 KM.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 159310 17 P 2 od 14.12.2017. godine usvojen je tužbeni zahtjev tužitelja te je obavezana tužena da tužitelju na ime materijalne štete zbog izgubljene zarade za period od 03.03.2011. do 28.11.2012. godine plati iznos od 71.868,13 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 24.12.2012. godine, kao dana podnošenja tužbe, do isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 8.610,51 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, sve u roku od 30 dana, pod prijetnjom izvršenja, dok je u preostalom dijelu zahtjev tužitelja, koji predstavlja razliku između traženog i dosuđenog iznosa troškova postupka odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 159310 18 Gž 2 od 12.4.2018. godine žalba tužene je uvažena, prvostepena presuda preinačena u žalbom pobijanom dosuđujućem dijelu, tako što je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tužena na ime izgubljene zarade za period od 03.03.2011. godine do 28.11.2012. godine isplati iznos od 71.868,13 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.12.2012. godine pa do isplate i troškove postupka u iznosu od 8.610,51 KM.

Obavezan je tužitelj da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.692,00 KM, dok je zahtjev za naknadu troškova u iznosu od 1.810,00 KM odbijen.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.357,50 KM je odbijen.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda ukine, a tužena obaveže da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka.

U odgovoru na reviziju tužena strana osporava sve navode revizije sa prijedlogom da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja za naknadu štete nastale nepravilnim radom organa tužene – Ministarstva ... sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužitelj rješenjem Ministarstva ... Republike Srpske (u daljem tekstu Ministarstvo) od 21.05.1998. godine postavljen za stalnog vještaka građevinske struke; da je rješenjem Ministarstva od 03.11.2010. godine imenovan za vještaka građevinsko-arhitektonske struke, oblast niskogradnja; da se tužitelj dopisima od 19.11., 08.12. i 20.12.2010. godine obraćao Ministarstvu sa zahtjevom da se izvrši ispravka predmetnog rješenja tako da bi tužitelj bio imenovan za vještaka građevinsko-arhitektonske struke umjesto vještaka građevinske struke, oblast niskogradnja; da je dopisom Ministarstva od 12.05.2011. godine tužitelj obaviješten da nije izvršena ispravka predmetnog rješenja; da je tužitelj uporedo sa zahtjevima za ispravku predmetnog rješenja pokrenuo i upravni spor; da na listi vještaka objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 21/11 od 03.03.2011. godine nije objavljeno njegovo ime, da je tužitelj 18.7.2011. godine dobio licencu za vještačenje u D. B.; da je u upravnom sporu presudom Okružnog suda broj 11 0 U 005827 10 U od 26.03.2012. godine rješenje kojim je tužitelj imenovan za vještaka građevinsko-arhitektonske struke, oblast niskogradnja poništeno; da je rješenjem Ministarstva ... Republike Srpske od 13.06.2012. godine tužitelj imenovan za vještaka građevinsko-arhitektonske struke i da je u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 110/12 od 28.11.2012. godine u dopuni liste vještaka objavljeno ime tužitelja kao vještaka građevinsko-arhitektonske struke; da se tužitelj dana 12.11.2012. godine obratio tuženoj sa zahtjevom za naknadu štete zbog izgubljene dobiti u iznosu od 80.850,00 KM i da ukupna šteta koju je tužitelj pretrpio zbog nepravilnog rada organa tužene u vidu izgubljene dobiti iznosi 71.868,13 KM.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud zaključuje da zbog ponašanja tužene i nezakonitog donošenja rješenja kojim je tužitelj imenovan za vještaka građevinsko-arhitektonske struke, oblast niskogradnja tužitelj nije mogao obavljati poslove vještačenja; da prema iskazu tužitelja licenca koju je pribavio za obavljanje vještačenja iz građevinsko-arhitektonske oblasti od B. distrikta nije priznata u Republici Srpskoj, pa je pozivom na odredbe člana 172. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04-u daljem tekstu ZOO) sudio kao u izreci prvostepene odluke.

Odlučujući o žalbi tužene izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenično stanje, ali da na tako utvrđeno činjenično stanje nije pravilno primijenio materijalno pravo. Naime, drugostepeni sud nalazi da je tužitelj kao inženjer građevinarstva mogao vršiti vještačenja i iz oblasti visokogradnje, što je radio i do donošenja predmetnog rješenja Ministarstva, bez obzira što mu je tim rješenjem kao specijalnost određena oblast niskogradnje, te da je nakon imenovanja za vještaka građevinsko – arhitektonske struke od strane pravosudne komisije B. – D., u skladu sa odredbom člana 45. Zakona o vještačenju Republike Srpske („Sl. glasnik RS“ 16/05 i 65/08), vještačenje mogao vršiti na cijelom području Bosne i Hercegovine i iz oblasti visokogradnje, odnosno da nezakonito rješenje Ministarstva nije bilo prepreka da tužitelj ostvaruje zaradu kao vještak. U pogledu propuštanja Ministarstva RS da tužitelja uvrsti na listu vještaka makar i po nezakonitom rješenju, drugostepeni sud nalazi da tužitelj nije stavljen na listu vještaka vlastitom krivicom, odnosno propuštanjem dostavljanja potrebnih podataka i potpisane svečane izjave kako bi bio uvršten na tu listu. Dakle, drugostepeni sud nalazi da ne postoji uzročna veza između nezakonitog rješenja Ministarstva i štete nastale tužitelju, odnosno da ne postoji osnov naknade štete, pa je temeljem odredbe člana 229. stav 2. i 4. Zakona o parničnom postupku (“Službeni glasnik RS” br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP) uvažavanjem žalbe prvostepenu presudu preinačio tako da je odbio zahtjev tužitelja i obavezao ga da tuženoj naknadi troškove postupka.

Presuda drugostepenog suda je na zakonu zasnovana u odluci o glavnoj stvari.

Među strankama nije sporno da je tužitelj rješenjem Ministarstva od 21.05.1998. godine imenovan za stalnog sudskog vještaka građevinske struke, a koje rješenje je bilo na snazi sve do donošenja rješenja istog organa broj 08.040/704-505/10 od 03.11.2010. godine kojim je tužitelj temeljem člana 10. Zakona o vještacima imenovan za vještaka građevinsko – arhitektonske struke za oblast niskogradnje na vremenski period od šest godina. Nezadovoljan ovakvim rješenjem, tužitelj je protiv tog rješenja pokrenuo upravni spor kod Okružnog suda u Banjaluci koji je presudom broj 11 0 U 005827 10 U od 26.3.2012. godine uvažio njegovu tužbu i poništio predmetni upravni akt zbog, kako to proizlazi iz obrazloženja presude, pogrešne primjene materijalnog prava.

Tužitelj smatra da mu je organ tužene – Ministarstvo donošenjem nezakonitog rješenja pričinio štetu u vidu izgubljene zarade, budući da zbog takvog rješenja nije angažovan za vještačenja u oblasti visokogradnje, a zahtjev za naknadu štete temelji na odredbama člana 172. ZOO.

Tom odredbom propisano je da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

Takođe, odredbom člana 17. stav 1. Ustava Republike Srpske propisano je da svako ima pravo na naknadu štete koju mu nezakonitim ili nepravilnim radom pričinu službeno lice ili državni organ ili organizacija koja vrši javna ovlaštenja, u skladu sa zakonom. Dakle, za naknadu štete od strane pravnog lica potrebno je da je nepravilnim radom organa tog lica nastala šteta i da postoji uzročna veza između nepravilnog postupanja organa i nastanka štete.

Po ocjeni ovog suda, donošenje predmetnog rješenja organa tuženog (Ministarstva) o imenovanju tužitelja za vještaka građevinsko – arhitektonske struke, za oblast niskogradnja, se ne može smatrati nezakonitim djelovanjem tog organa, bez obzira što je to rješenje poništeno

odlukom suda donesenom u upravnom sporu iz razloga što je po ocjeni tog suda organ uprave osporeni akt donio pogrešnom primjenom materijalnog prava.

U konkretnoj situaciji, Ministarstvo je postupajući u skladu sa načelom zakonitosti, načelom samostalnosti u rješavanju i načelom slobodne ocjene dokaza (član 5., član 10. i član 11. Zakona o opštem upravnom postupku - „Sl. glasnik RS“ 13/02-50/10) donio rješenje koje je kasnije poništeno u upravnom sporu. Organ koji postupa u okviru zakonskih ovlaštenja ne može biti odgovoran za pogrešno pravno tumačenje zakonske norme, a primjena zakonske norme na neodgovarajući način se ne može smatrati povredom dužnosti u vršenju funkcije državnog organa. U svakom slučaju, pogrešna primjena materijalnog prava predstavlja zakonski osnov za žalbu ili u ovom slučaju za podnošenje tužbe u upravnom sporu, što je tužitelj i iskoristio i što predstavlja dovoljnu garanciju za ostvarenje prava svih pravnih subjekata.

Sama činjenica da je predmetno rješenje poništeno zbog toga što je organ tužene izveo pogrešan zaključak iz dokaza o kvalifikacijama i specijalizaciji tužitelja, te postupio mimo njegovog zahtjeva za imenovanje za sudskog vještaka i zbog toga pogrešno primijenio pravnu normu, ne znači da postoji krivica službenog lica u tom organu u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO i člana 17. stav 1. Ustava RS, kojom radnjom je tužitelju nanesena šteta. U svakom slučaju, ovakva radnja organa tužene je ispravljena od strane Okružnog suda poništenjem osporenog akta u upravnom sporu, kao i donošenjem novog zakonitog akta u izvršenju sudske odluke i to rješenja broj 08.040/059-1068/10 od 13.6.2012. godine od strana organa tužene.

Neosnovana je i tvrdnja revidenta isticana tokom postupka i u reviziji da mu je šteta u vidu izgubljene zarade prouzrokovana i propuštanjem Ministarstva da ga na osnovu makar i nezakonitog rješenja od 03.11.2010. godine uvrsti na listu vještaka koja je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 21/11.

Naime, odredbom člana 13. stav 1. Zakona o vještacima propisano je da, lice imenovano za vještaka, prije početka vršenja dužnosti daje svečanu izjavu pred ministrom pravde; a odredbom stava 3. istog člana da tekst te izjave potpisuje vještak, te se ista čuva u Ministarstvu.

Prema utvrđenim činjenicama, odnosno prema dopisu Ministarstva upućenom tuženom 12.5.2011. godine proizlazi da tužitelj ni do tog datuma nije Ministarstvu dostavio potpisanu pismenu izjavu u skladu sa citiranom odredbom člana 13. stav 3. Zakona o vještacima i druge podatke potrebne za uvrštavanje na listu vještaka, te da je vratio predmetno rješenje od 03.11.2010. godine uz zahtjev za izmjenu rješenja, zbog čega nije mogao ni biti uvršten na listu vještaka od 31.01.2011. godine. Dostava tražene pismene izjave, otisak pečata i potrebni brojevi telefona izvršena je od strane tužitelja Ministarstvu tek 05.7.2012. godine što je očigledno iz podneska tužitelja uz koji je dostavio potrebne podatke i dokumentaciju, nakon čega je stavljen na listu vještaka dopunom liste od 20.11.2012. godine objavljenom u „Sl. glasniku Republike Srpske“ broj 20/12 od 28.11.2012. godine.

Iz navedenog je očigledno da je tužitelj svojim ponašanjem – propuštanjem dostavljanja potrebne dokumentacije i podataka Ministarstvu prouzrokovao da ga to ministarstvo nije moglo staviti na listu vještaka od 31.01.2011. godine, a kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud, zbog čega tužena ne može snositi odgovornost za štetu koja je eventualno nastala tužitelju zbog izostavljanja sa liste vještaka.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka u odluci o glavnom zahtjevu na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji na taj dio pobijane presude odlučeno temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Osnovano se revizijom prigovara da drugostepeni sud nije pravilno dosudio troškove postupka. Ovaj sud u cjelosti prihvata obrazloženje drugostepene presude u pogledu strukture i pravnog osnova dosuđenih troškova, ali ne i obrazloženje u pogledu visine troškova. Naime, za sastav odgovora na tužbu tuženoj po Tarifnom broju 2 Advokatske tarife pripada 350 bodova x 2 KM – 700 KM; za pristup na ukupno šest održanih ročišta 350 x 6 – 2100 bodova x 2 KM – 4200 KM; sastav žalbe 525 bodova x 2 KM – 1050 KM, što ukupno iznosi 5.950,00 KM, uvećano za 25% paušala po Tarifnom broju 12 AT – 1487 KM, što u konačnom daje iznos troškova od 7.437,00 KM, zbog čega je ovaj sud djelimično usvojio reviziju tužitelja u dijelu koji se odnosi na troškove postupka i u tom dijelu preinačio drugostepenu presudu temeljem odredbe člana 250. stav 1. ZPP.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić